

OMB, Odense-Middelfart-Bogense Jernbane 1911-1966, De fynske Jernbaner, DVD, Idé og tilrettelæggelse Jimmi Bisgaard, fortæller Lars Viinholt-Nielsen, u.å. (2014), 66 min. Sponsoreret af Kvickly, Fakta og Brugsen i Middelfart, Brenderup, Strib og Ejby. Sælges disse steder samt på Danmarks Jernbanemuseum, pris 139 kr.

Ligesom bøger om specifikke danske strækninger – herunder en meget stor del af de danske privatbaner – er en stærk genre inden for jernbanelitteraturen og har været det i årtier, har også videoen og siden DVD'en været oplagte medier til at formidle denne genre inden for jernbanehistorien. Det kræver ganske vist en stærk interesse at følge et veterantog på en given strækning eller at se lange klip med ofte temmelig kornede og rystede gamle filmoptagelser fra landets mange privatbaner – men interessen er der og bevidnes af de mange DVD'er, opstillet til salg hos landets veteranklubber og i Danmarks Jernbanemuseums butik. En usædvan-

lig variation over strækings-DVD'en var DR's *På skinner* (2012), optaget fra førerrummet i et lokomotiv på ni forskellige strækninger. Her var fokus netop ikke jernbanen, men den natur, jernbanen strækker sig igennem. Her fik man noget for pengene – nogle dvd'er strakte sig over 400 min. – en jernbanerejse i real-time.

Den seneste udgivelse i DVD-serien om de fynske jernbaner tager seeren med på en tur på Odense-Middelfart-Bogense-banens nedlagte strækning iblandet historisk filmmateriale og billeder. Den Odense-nære del af banen befærdes til daglig af ganske mange mennesker, fordi den udgør en vigtig cykel- og gangsti mellem Odense og parcelhuskvartererne i Korup og Ubberrud. Også andre dele er i dag tilgængelige for den jernbaneinteresserede, og det er nok her, DVD'ens største kvalitet skal findes.

DVD'en rummer en knap timelang fortælling om banens historie, ligesom der er en kortere filmsekvens fra Stribbanens sidste tog og en såkaldt smalfilms-hale efter den egentlige fortælling. I det følgende vil jeg kort se på DVD'ens hoveddel.

Grundkonceptet er en bred fortælling om banens historie, fortalt af speakeren over gamle og nye optagelser og still-billeder. Indimellem klippes til en fortæller – Lars Viinholt-Nielsen – der i nærbilleder og på afstand typisk fortæller om lige netop det sted, han står ved – det kan være en station, en

kvægrampe eller en perron. Grundformen er der ikke noget i vejen med, men DVD'en svækkes alligevel af et for svagt fokuseret manuskript, der efterlader seeren med overvejelser om, hvilket emne man nu er i gang med – følger vi minutløst stationerne én efter én, eller er der andre emner på spil? DVD'en ville have vundet ved et stærkere og mere fokuseret manuskript med en tydeligt fortælling. Man trættes også en anelse af, at gamle filmklip næsten altid følges af stumfilmplano, mens nyere optagelser ikklædes en slags soft-listening.

Pengene er naturligvis ikke store ved produktionen af en DVD som denne, men et stærkere manuskript koster ikke flere penge. Med det udstyr, de fleste i dag har til rådighed til at optage film, kan det også undre, at kvaliteten ikke er bedre – det gælder selve optagelsernes fotografiske kvalitet og ikke mindst en uinspireret beskæring. Lars Viinholt gør sit bedste og er meget vidende om emnet, og han kan ikke gøre for, at han er efterladt på egen hånd foran kameraet – nogle gange som en lille prik i billedet. En anden velkendt figur fra det fynske, Carsten Abild, der længe har kæmpet de små landsbysamfundets sag, er rutineret foran kameraerne – men det kan man ikke se, når han står ensom i fuld figur ved et busstoppested i en beskæring, der ikke fremmer sagen og synes at gøre ham utilpas.

Nærværende anmelder ser klart et potentiale i dvd'er af denne art, selv om

budgetterne til at producere historiske film er ikke helt som hos BBC. En mere professionel tilgang med inddragelse af en historiker og/eller journalist til at hjælpe med manuskriptet, stærkere planlægning af scener og beskæring, træning af dem, der bliver interviewet og måske lidt assistance til det tekniske kunne gøre resultatet meget bedre og give en chance for at nå et publikum ud over det rent lokale eller de jernbanehistoriske entusiaster. Emnet er på mange måder danmarkshistorie og fortjener at nå en bredere målgruppe, der ikke vil acceptere afsnit, der tager sig ud som en amatørvideo.

For samlere og entusiaster vil denne DVD føje sig fint til samlingen og ikke skille sig afgørende ud. Det mest originale indslag er Lars Viinholts lokalisering af ældre levn efter jernbanen og nye optagelser på de forskellige lokaliteter og ved stationerne. For undertegnede er det en langt mere givende form end alene at sammenklippe ældre filmstumper og historiske fotos, og det giver et indblik i de rige kulturspor, som jernbanerne har efterladt sig over hele landet – og som ligger og venter på at blive opdaget igen. Som det fremgår af anmeldelsen har denne DVD imidlertid nogle tekniske og formidlingsmæssige mangler, som hindrer budskabet i for alvor at nå seeren. Men det er et friskt forsøg, som bydes velkomment.

Henrik Harnow